

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΑΝΑΙΣΘΗΤΙΚΟΥ

Η 16^η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1846 ΥΠΗΡΞΕ
ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΗΜΕΡΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Ύπό

STANLEY BYRON

Διὰ τὸν μέσον ἄνθρωπον, ἡ ἡμερομηνία τῆς 16ης Ὀκτωβρίου δὲν παρουσιάζει τίποτε τὸ ἐξαιρετικόν, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται νὰ εἶναι μία προσωπικὴ ἐπέτειος. Καὶ ὅμως πρόκειται περὶ ἡμερομηνίας ποῦ θὰ ἔπρεπε νὰ τιμᾶται ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, διότι ἡ 16η Ὀκτωβρίου ἀποτελεῖ τὸ τέρμα μακρῶν αἰῶνων ἀγωνίας. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην τοῦ ἔτους 1846, εἰς τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον τῆς Μασσαχουσέτης εἰς τὴν Βοστώνην τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἔγινεν ἡ πρώτη σημαντικὴ ἐγχείρησις ἐπὶ ἀσθενοῦς, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐπιτυχῶς ἀναισθητοποιηθῆ διὰ τῆς εἰσπνοῆς αἰθῶν αἰθέρος. Διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου τὸ χειρουργικὸν νυστέρι ἔκοπτε τὰς σάρκας τοῦ ἐγχειρουμένου χωρὶς νὰ προκαλέσῃ φρικτοὺς πόνους.

Ἐως τότε, ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς ποῦ εἶχαν καταδικασθῆ νὰ ἐξαπλωθοῦν εἰς τὴν χειρουργικὴν τράπεζαν ἐδέοντο ἐπ' αὐτῆς μὲ πλήρεις τὰς αἰσθήσεις των. Δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη λύσις: πολλοὶ ἐπρωτίμῃσιν νὰ ἀφήσουν νὰ τοὺς καταβάλλῃ ἡ ἀσθένεια, παρὰ νὰ υποβληθοῦν εἰς τὴν φρικτὴν ἀγωνίαν μιᾶς χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως. Ὑπὸ τὴν μάχαιραν τοῦ χειρουργοῦ, αἱ πιθανότητες ἐπιβιώσεως ἢ θανάτου τοῦ ἀσθενοῦς ἦσαν ἴσαι πρὸς ἴσας.

Ἡ πρώτη ἐκείνη ἀνώδυνος χειρουργικὴ ἐπέμβασις ἐπὶ νέον τινὸς ὀνόματι Γκίλμπερτ Ἀμποττ, διὰ τὴν ἀφαίρεσιν ὄγκου τοῦ τραχήλου, ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου χειρουργοῦ τοῦ Νοσοκομείου Μασσα-

χουσέτης δόκτορος J. K. Οὐῶρρεν. Ὁ πραγματικὸς, ὅμως, ἦρωας, ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ὁ βαθὺς ὕπνος εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε περιπέσει ὁ ἀσθενής, ἦτο ὁ δόκτωρ Οὐίλλιαμ Μόρτον, ἕνας ἀφανῆς ὀδοντίατρος ἀπὸ τὴν Βοστώνην.

Ἐπὶ τινα χρόνον ὁ Μόρτον ἐχρησιμοποιοῦσε τὸν αἰθέρα δι' ἀνωδύνους ἐξαγωγὰς ὀδόντων. Ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ὑγροῦ ἐκείνου τὸν ἐπεισε περὶ τῆς χρησιμότητος του διὰ τὴν χειρουργικὴν. Ὁ ἱατρικὸς κόσμος τῆς χώρας ὅμως ἐδίσταζε νὰ μεταχειρισθῆ τὴν μέθοδον τοῦ Μόρτον διὰ σοβαρὰς χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις. Ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ Μόρτον δὲν ἀνῆκεν εἰς τὸν ἱατρικὸν κόσμον, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κύκλοι εἶχαν καταδικάσει τὴν ἀνώδυνον μέθοδον ὡς... πράξιν ἀντικειμένην εἰς τὴν θείαν οἰκονομίαν!

Ἡ συγκεκαλυμμένη αὐτὴ ἀντίδρασις δὲν εἶχεν ἄλλο ἀποτέλεσμα παρὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἀποφασιστικὴν τὸν Μόρτον ὅπως ἐπιτύχῃ διὰ παντός μεσον τὴν ἀναγνώρισιν τῆς μεθόδου του, περὶ τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς ὁποίας ὁ ἴδιος ἦτο ἀπολύτως πεπεισμένος. Μὲ χαρακτηριστικὴν τόλμην παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ πρεσβυτέρου ἐκ τῶν χειρουργῶν τοῦ Νοσοκομείου Μασσαχουσέτης.

Ἐδνυχῶς διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὁ δόκτωρ Οὐῶρρεν ἦτο συγχρόνως ἄριστος ἐστήμων καὶ ἀληθῆς ἀνθρωπιστής, ὁ ὁποῖος ἠσθάνετο βαθύτατα τὸν πόνον ποῦ ἦτο ἠναγκασμένος νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς

του, ἦτο δὲ συγχρόνως καὶ βαθὺς γνώστης τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰ ἀντιληφθῆ ὅτι ὁ Μόρτον δὲν ἦτο κανένας «τσαρλατάνος». Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ παράσχη εἰς τὸν νέον ὀδοντίατρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀποδείξη τὴν ἀποτελεσματικότητά τῆς μεθόδου του.

Τὸ ἀκροατήριον, ποὺ ἀπετελεῖτο ἀπὸ διακεκριμένους ἐπιστήμονας καὶ ἰατροὺς, ἀνέμενε μὲ μὴ ἀποκρυπτόμενον εἰρωνικὸν σκεπτικισμόν. Ὅταν, μὲ τὴν χορήγησιν τοῦ ἀναισθητικοῦ ὑπὸ τοῦ Μόρτον, ὁ ἀσθενὴς περιέπεσεν εἰς βαθὴν ὕπνον, ὁ ὁποῖος διετηρήθη καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐγχειρήσεως, ὅλοι κατεπλάγησαν. Ὅταν τέλος ὁ Ἄμποιτ ἀφανίσθη καὶ ἐδήλωσεν ὅτι δὲν εἶχεν αἰσθανθῆ οὔτε τὸν παραμικρὸν πόνον, ἀφῆκαν ἐλεύθερον τὸν ἐνθουσιασμόν των.

Ἡ εἰδήσις περὶ τῆς καταπληκτικῆς ἀνακαλύψεως τοῦ Μόρτον διεδόθη τάχιστα καὶ εἰς τὸν Παλαιὸν Κόσμον: Δύο μῆνας μετὰ τὴν πρώτην ἐκείνην ἐπιτυχήν ἐπίδειξιν εἰς τὴν Βοστώνην, τὴν 21ην Δεκεμβρίου τοῦ 1846, ἡ πρώτη ἐπ' ἀμφιθεάτρῳ ἐν Ἐδρῶπῃ γενομένη ἐπέμβασις μετ' ἀναισθητοποίησης ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ διασημοῦ χειρουργοῦ Ροβέρτου Λίστον, τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Λονδίνου. Ὁ ἀσθενὴς ἦτο ἕνας οἰκονόμος ἀπὸ τὸ Χάρλεϋ Στρήτ, ἡλικίας 36 ἐτῶν, τοῦ ὁποῖου τὸ σκέλος, συντριβὲν κατὰ τι δυστύχημα, ἔπρεπε νὰ ἀποκοπῆ ὀλίγον ἄνωθεν τοῦ γόνατος. Τὴν 2,25' μ.μ. ὁ ἀσθενὴς μετεφέρθη ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ ἀμαξίου εἰς τὸ χειρουργεῖον καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸν νὰ εἰσπνεύσῃ ἀτμοὺς αἰθέρος ἐπὶ δύο ἢ τρία λεπτὰ τῆς ὥρας. Ἀφοῦ περιέπεσεν εἰς πλήρη ἀναισθησίαν, ὁ Λίστον ἐξετέλεσε τὸν ἀκρωτηριασμόν εἰς διάστημα ἐνὸς μόλις λεπτοῦ τῆς ὥρας, χωρὶς ὁ ἀσθενὴς νὰ δείξῃ εἴτε μὲ στεναγμὸν ἢ μὲ κίνησιν τινα ὅτι ἠσθάνθη τι.

Ὅταν ἐτερομάτισε τὴν ἐπέμβασιν, ὁ Λίστον ἐστράφη πρὸς τὸ σιωπηλὸν καὶ ἀκαταπληκτον ἀκροατήριον καὶ εἶπε μὲ φωνὴν ἠλλοιωμένην ἀπὸ τὴν συγκίνησιν: «Κύριοι, ἡ ἐφεύρεσις αὐτῆ τῶν Γιάγκηδων ἐξηρτέλισε τὴν μέθοδον τοῦ Μέσμερ τῆς δι' ὑποβολῆς ἀναισθησίας!»

Ὁ τύπος δὲν ἠσχολήθη μὲ τὸ κοσμοϊστορικὸν ἐκεῖνο γεγονός παρὰ εἰς τὰ χριστου-

γεννιάτικα φύλλα του, ὅτε ἡ ἐφημερὶς «Daily News» τὸ ἀνέφερε δι' ὀλίγων γραμμῶν, μετὰ τῶν διαφόρων μικρῶν εἰδήσεων. Ἡ πρώτη ἐκείνη ἐν Ἀγγλίᾳ πραγματοποιηθεῖσα ἐγχείρησις διὰ τῆς ἀναισθητοποίησης τοῦ ἀσθενοῦς μὲ ἀτμοὺς αἰθέρος μετέτρεψε κυριολεκτικῶς τὰς μεθόδους τῆς χειρουργικῆς. Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ Μόρτον ὑπῆρξε πράγματι ἡ πρώτη παρ' αὐτὸν γενομένη συμβολὴ εἰς ἐπιστήμην ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν ἐδημερίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ πόνος μᾶς πλήττει ὅλους κατὰ τὸν προσωπικώτερον τρόπον, καὶ ἡ καταπολέμησις του εἶναι ἔργον παγκοσμίου ὠφελείας.

Ἄλλὰ καὶ πολλοὶ ἐπιστήμονες δὲν εἶναι βέβαιοι περὶ τούτου. Ὁ συντάκτης τῆς παρούσης ἀνταποκρίσεως ἠρώτησε δεκάδα μορφωμένων ἀνθρώπων—ὄχι ὅλων τοῦ ἱατρικοῦ κλάδου—καὶ μόλις οἱ ἡμίσεις ἐξ αὐτῶν ἀπήντησαν, ἂν καὶ ὁ καθεὶς ἐξ αὐτῶν ὠνόμασεν ἓνα διαφορετικὸν ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν ὁποῖον ἀπέδιδε τὴν ἀνακάλυψιν!

Ἡ πλήρης ἔννοια τῆς μεγάλης ὀφειλῆς τὴν ὁποίαν ἡ ἀνθρωπότης ἀνέλαβεν ἐναντι τοῦ Οὐίλλιαμ Μόρτον εἶναι ὅτι—ἀνεξαρτήτως τῆς δυνατοῦτος ἐπιτελέσεως καὶ τῶν δυσχερεστάτων χειρουργικῶν ἐπεμβάσεων ἐντελῶς ἀνωδύνως—ἀπεκάλυψε καὶ νέα πεδία ἐρευνῶν διὰ τὴν χειρουργικὴν, συνεπεία τῶν ὁποίων ἐσώθησαν χιλιάδες ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων. Μέχρι τῆς στιγμῆς ποὺ ἐφηρμόσθη ὁ «μαγικὸς ὕπνος», ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐκτελεσθοῦν λεπταὶ χειρουργικαὶ ἐπεμβάσεις ἐπὶ ὠρουμένων καὶ ἀσπαιρόντων ἀσθενῶν. Ἡ ἀνακάλυψις του, μετὰ τὴν τελειοποίησιν τῆς ὑπὸ τοῦ Σκότου ἱατροῦ Τζέιμς Γιούγκ Σίμπσον, ἀφῆρεσε καὶ ἀπὸ τὸν τοκετὸν σημαντικὸν ποσοστὸν τῶν ὠδίνων του.

Ἡ ἀναισθησία κατὰ τὸν τοκετὸν ἔγινε τοῦ συρμοῦ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀφοῦ ὁ Δρ Τζῶν Σνόου ἐχορήγησε χλωροφόρμιον εἰς τὴν Βασιλίσσαν Βικτωρίαν κατὰ τὴν γέννησιν τοῦ πρίγκιπος Λεοπόλδου τὸ 1853 καὶ τῆς πριγκιπίσσης Βεατρίκης τὸ 1857.

Ὅπωσδήποτε, ὁμως, οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐπέδειξαν οὔτε γενναιοφροσύνην οὔτε κἄν

τὴν στοιχειώδη δικαιοσύνην ἔναντι τοῦ Οὐίλλιαμ Μόρτον, ὁ ὁποῖος ἀπέθανε τὴν 15ην Ἰουλίου 1868, εἰς ἡλικίαν μόλις 49 ἐτῶν, καὶ ἀφοῦ ἐξηντλήθη καὶ κατεστράφη οικονομικῶς ἐκ τῶν ἀγῶνων του ὅπως ἀναγνωρισθῆ ὡς ὁ ἐφευρέτης τοῦ ἀναισθητικοῦ φαρμάκου.

Ἡ καταπολέμησις τοῦ πόνου δὲν εἶναι πάντως διόλου πλήρης. Καὶ σήμερον ἀκόμη συνεχίζεται ἡ ἔρευνα διὰ τὴν κατασκευὴν ἀποτελεσματικωτέρων καὶ ἀσφαλεστέρων ἀναισθητικῶν. Ὅτιδήποτε ὁμως νέον μέ-

σον ἀνακουφίσεως ἀπὸ τὸν πόνον ἤθελον ἐφεύρει οἱ ἐπιστήμονες, ὅλα θὰ ἐκκινουῦν ἀπὸ τὴν πρώτην ἐκείνην προσπάθειαν τοῦ ἀσήμου ὀδοντοῖατροῦ τῆς Βοστώνης καὶ ἀπὸ τὴν ἀξιωμαθμόνευτον ἐκείνην ἡμέραν τῆς 16ης Ὀκτωβρίου 1846, ὅτε ἔγινεν ἡ πρώτη ἀνάδυνος ἐγχείρησις εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς Μασσαχουσέττης.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ Οὐίλλιαμ Μόρτον κατέλαβε τὴν θέσιν του μεταξὺ τῶν μεγάλων εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος.

(Ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα «Καθημερινή»)

ΜΙΑ ΣΥΣΚΕΥΉ ΨΥΧΙΚΗΣ ΤΟΝΩΣΕΩΣ

Μία συσκευή, ὑπὸ τὸ ὄνομα «Σεκιοιριτόν», ὀφειλομένη εἰς τὴν ἐμπνευσιν καὶ τὰς πολυετείς μελέτας τοῦ Ἀμερικανοῦ ἱατροῦ Λῆ Σῶλκ (ἀδελφοῦ τοῦ ἐφευρέτου τοῦ ὄρρου κατὰ τῆς πολιομυελίτιδος), ἐξασφαλίζει εἰς τὰ βρέφη καὶ τὰ νήπια ἥρεμον ὕπνον καὶ φυσιολογικὴν ἀνάπτυξιν, χωρὶς καμμίαν ἀνωμαλίαν καὶ νοσηρὰς ἐκδηλώσεις. Ἡ νέα συσκευή ἐλπίζεται ὡσαύτως ὅτι θὰ ἀποτελέσῃ τὴν κλεῖδα πρὸς διερεύνησιν καὶ ἐρμηνείαν πολλῶν βασικῶν τάσεων καὶ ἐκδηλώσεων τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

Ἡ συσκευή τοῦ ψυχιάτρου Δρος Λῆ Σῶλκ εἶναι ἀπλουστάτη. Ὁμοιάζει πρὸς μικρὸν ραδιόφωνον, καὶ τὸ μόνον ἀποτέλεσμά της εἶναι εἰς ρυθμικὸς ἦχος, παρέχων τὴν ἐντύπωσιν τῶν παλμῶν τῆς καρδίας.

Τὰ βρέφη, εἰς τὸ λίκνον ἢ τὸ κρεβάτι τῶν ὀπίωων τοποθετεῖται τὸ Σεκιοιριτόν (ἦχος ἀσφαλείας), κοιμώμενα ἤσυχα, κερδίζον βαρὺ καὶ εἰναι περισσότερον εὐδιάθετα ἀπὸ τὰ ἄλλα ἐκεῖνα βρέφη, τὰ ὁποῖα ἀφέθησαν νὰ κοιμῶνται δίχως τὴν βοήθειαν τῆς συσκευῆς.

* * *

Αἱ ἀρχαί, εἰς τὰς ὁποίας ἐστηρίχθη ὁ Δρ Λῆ Σῶλκ, κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ μηχανήματός του, εἶναι αἱ ἀκόλουθοι δύο:

Αἱ πρῶται ἐβδομάδες τῆς ζωῆς τοῦ ἀτόμου παίζουν ἀποφασιστικὸν ρόλον εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς προσωπικότητός του.

Αἱ ψυχικαὶ διαταραχαί, ἐκ τῶν ὁποίων πάσχουν οἱ ἐνήλικοι, δυνατὸν νὰ ὀφείλωνται ἐνίοτε εἰς τὴν πρῶτην περιόδον τῆς ζωῆς των, κατὰ τὴν ὁποίαν οὗτοι ἀπεστερήθησαν τῆς μητρὸς των.

Ἐνδιαφέρουσαι εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ πρὸ 10-15 ἐτῶν γενόμεναι παρατηρήσεις ἐπὶ βρεφῶν ποὺ παρούσασαν διαταραχὰς εἰς τὸν ὕπνον των. Αἱ διαταραχαὶ αὗται, καθὼς καὶ διαταραχαὶ τῆς πέψεως, εἶχον ἐκδηλωθῆ ἄλλοτε ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησιν τῶν βρεφῶν, τὰ ὁποῖα καὶ ἀργότερον,

μέχρι σήμερον ἀκόμη, παρουσιάζουν διαφόρους νευρικὰς ἀνωμαλίας.

Ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων, οἱ ἐρευνήσαντες ἱατροὶ ἤχησαν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι αἱ στιγμαὶ τοῦ τοκετοῦ καὶ τῶν πρώτων μετ' αὐτὸν ἡμερῶν καὶ ἐβδομάδων εἶναι κρίσιμώταται διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ βρέφους.

Ἀπὸ τὴν ἀσφάλειαν καὶ προστασίαν ποὺ εἶχεν ἐντὸς τοῦ μητρικοῦ ὄργανισμοῦ, ὅπου τοῦ ἦτο ἄγνωστον τὸ ψῦχος, ἡ πείνα καὶ ὁ θόρυβος, τὸ νεογέννητον εὐρίσκειται εἰς ἕνα κόσμον ξένον καὶ πλήρη ὀχληρῶν ἐρεθισμῶν: τὸ μόνον καταφύγιόν του δέ, εἰς τὴν περιπέτειαν αὐτὴν, εἶναι ἡ παρέχουσα ἀσφάλειαν καὶ προστασίαν μητρικὴ ἀγάλη.

* * *

Στηριχθεὶς εἰς τὰ ὡς ἄνω δεδομένα, ὁ Δρ Λῆ Σῶλκ προσεπάθησε νὰ δώσῃ εἰς τὸ νεογέννητον βρέφος ἐκεῖνο τὸ ὅποτον ἐπὶ 9 μῆνας ὡς ἔμβρυον εἶχε συνηθίσει ὀργανικῶς, ὡς βασικὴν προϋπόθεσιν τῆς ζωῆς, τὴν αἴσθησιν, δηλαδὴ, τοῦ μητρικοῦ καρδιακοῦ παλμοῦ.

Εἰς τοῦτο τὸν παρεκίνησαν αἱ παρατηρήσεις του ἐπὶ μητέρων.

Ὅταν τὸ βρέφος προσφέρεται εἰς τὴν μητέρα του διὰ νὰ τὸ θηλάσῃ, αὐτὴ κατὰ συχνότητα 82% τὸ φέρει εἰς τὸ ἀριστερὸν στήθος της. Τὸ ἐνστικτον ὁδηγεῖ τὴν μητέρα νὰ προσφέρῃ μαζί με τὴν ὑλικὴν τροφήν καὶ τὴν ψυχικὴν: τὸν γνώριμον καὶ παρήγορον ρυθμὸν τῆς μητρικῆς καρδίας. Τοῦτο κατὰ τὸν Δρα Λῆ Σῶλκ ἐξηγεῖ καὶ τὸ ὅτι ἡ αἴσθησις τοῦ ρυθμοῦ εἶναι ἡ πρώτη καὶ βασικωτέρα ἀνθρωπίνη αἴσθησις, ἡ ὁποία συνευθιτοποιεῖται εἰς τὴν μετέπειτα ζωὴν διὰ τοῦ χοροῦ καὶ τῆς μουσικῆς.

Διὰ τοῦ Σεκιοιριτόν ὁ Δρ Λῆ Σῶλκ προσφέρει εἰς τὸ βρέφος τὴν αἴσθησιν τοῦ μητρικοῦ καρδιακοῦ παλμοῦ, μετ' ἄλλους λόγους τὴν αἴσθησιν τῆς ἀσφαλείας τὴν ὁποίαν ἔχασε μετὰ τὴν γέννησίν του...